

DIZAYN-FIKRLASH METODI ORQALI DARSNI TASHKILLASHTIRISH

Toshmuhammedova Gulnoza Zayniddin qizi

SamDChTI, o'qituvchi

g.toshmukhammedova@gmail.com

Sadullayev Parvozbek Sanjar o'g'li

SamDChTI, talaba

Annotatsiya

Mazkur maqolada ingliz tilida "What is your future profession?" mavzusini dizayn-fikrlash metodi orqali o'rgatishning ahamiyati va metodologiyasi ko'rib chiqilgan. Darsni tashkil qilishda dizayn-fikrlashning besh bosqichi – empatiya, muammoni aniqlash, g'oyalarni ishlab chiqish, prototip yaratish va sinovdan o'tkazish – faol qo'llaniladi. Bu metod o'quvchilarga kelajakdagi kasb tanlashni ijodiy va foydalanuvchi markazida amalga oshirishga yordam beradi. Maqola davomida turli mashqlar va usullar yordamida o'quvchilar o'z kelajagini tasavvur qilishadi va kasb tanlash jarayonini o'zlari uchun tushunarli va aniq qiladilar.

Kalit so'zlar: Dizayn-fikrlash, ingliz tili, kelajakdagi kasb, metodologiya, empatiya, muammo aniqlash, brainstorming, prototip, sinov, o'quvchi markazi.

Abstract

This article discusses the importance and methodology of teaching the topic "What is your future profession?" in English using the design thinking method. The article highlights how the five stages of design thinking – empathy, defining the

problem, ideation, prototyping, and testing – can be actively utilized to facilitate learning. This method helps students approach their future career choice creatively and user-centered. Various exercises and methods are presented to enable students to visualize their future and make the process of choosing a career clearer and more meaningful.

Keywords: Design thinking, English, future profession, methodology, empathy, defining the problem, brainstorming, prototyping, testing, student-centered.

Аннотация

В данной статье рассматривается важность и методология преподавания темы "What is your future profession?" на английском языке с использованием метода дизайна мышления. Описывается, как пять этапов дизайна мышления — эмпатия, определение проблемы, генерация идей, создание прототипа и тестирование — могут быть эффективно использованы для организации уроков. Этот метод помогает учащимся подходить к выбору будущей профессии творчески и с ориентиром на пользователя. В статье приведены различные упражнения и методы, которые помогают учащимся представить свое будущее и сделать процесс выбора профессии более понятным и целеустремленным.

Ключевые слова: Дизайн-мышление, английский язык, будущая профессия, методология, эмпатия, определение проблемы, мозговой штурм, создание прототипа, тестирование, ориентированность на учащегося.

Ingliz tilida darslarni mazmunli va maqsadga muvofiq o'tishda metodlarning o'rni beqiyosdir. Darslarda turli mavzularda har xil metodlardan foydalanish mumkin. Jumladan, "**What is your future profession?**" mavzusini dizayn-fikrlash metodi orqali tushuntirishda, o'quvchilarga kelajakdagi kasb tanlashga yondashuvni ijodiy va foydalanuvchi markazida o'rgatish mumkin. Bu metod yordamida o'quvchilarga o'z kelajagini tasavvur qilish va o'z xohishlarini amalga oshirish yo'lini topish imkonini

yaratish mumkin. Quyida bunday darsni qanday tashkil qilish va mashqlarni qanday o'tkazishni ko'rsatamiz.

1. Empathy (Empatiya) – Foydalanuvchi (o'quvchi) ehtiyojlarini tushunish

Maqsad: O'quvchilar o'z kelajakdagi kasblari va ularning hayotiga qanday ta'sir qilishini aniqlash.

• Mashq: Intervyu qilish. O'quvchilar bir-biriga kelajakdagi kasblari haqida savollar berishadi. Savollarni quyidagi tarzda tuzish mumkin:

- What is your dream job?
- Why do you want this job?
- How do you think this profession will change the world?
- What skills do you need for this job?

O'quvchilar o'z fikrlarini bir-biriga gapirib, nima uchun shu kasbni tanlashlarini aniqlashga harakat qilishadi.

2. Define (Muammoni aniqlash) – Muammo yoki savolni aniq ifodalash

Maqsad: O'quvchilar o'z kasblariga bo'lgan ehtiyoj va motivatsiyalarini tushunish.

• Mashq: "Future Profession" kashfiyoti. O'quvchilar o'z kasblarini tanlashda duch kelgan qiyinchiliklarni aniqlashadi. Masalan:

- "I don't know what profession to choose."
- "I am interested in many professions."
- "I am unsure if I can achieve my dream job."

O'quvchilar bu savollarni guruhlarda muhokama qiladilar va har birining qanday yechim topish mumkinligi haqida fikr yuritadilar.

3. Ideate (G'oyalarni ishlab chiqish) – Yechimlar va imkoniyatlarni yaratish

Maqsad: O'quvchilar o'z kasblarini tanlashda yangi g'oyalar va imkoniyatlarni ishlab chiqishadi.

• Mashq: Kasbga yo'naltirilgan brainstorming. O'quvchilar guruhlar bo'lib, kelajakdagi kasblar bilan bog'liq g'oyalar va qarorlar ishlab chiqadilar. Masalan:

- What are the most important skills for your future profession?
- How will technology impact your future profession?
- How can your profession help society?

Har bir guruh o'z g'oyalarini katta doskada yozadi va keyin sinf bilan baham ko'radi.

4. Prototype (Prototip yaratish) – Yechimlarni tasvirlash yoki yaratish

Maqsad: O'quvchilar o'z kasblari haqida tasavvur yaratadilar va buni amaliyotga tatbiq qilishadi.

• Mashq: "Future Profession" prototipi. O'quvchilar o'z kelajakdagi kasblarini taqdim etish uchun prototip yaratishadi. Masalan, ular o'z kasblari haqida qisqa video, poster yoki prezentatsiya tayyorlashadi. Bu taqdimotda ular:

- Kasblarining nima ekanligini va nima uchun tanlashganini tushuntiradi.
- O'z kasblariga qanday ko'nikmalar kerakligini ko'rsatadi.
- Kelajakda bu kasbni qanday qilib rivojlantirishlarini tasavvur qilishadi.

O'quvchilar bularni boshqa guruhlar bilan baham ko'rishadi.

5. Test (Sinov) – Yechimlarni sinash va takomillashtirish

Maqsad: O'quvchilar o'z g'oyalarini sinovdan o'tkazadilar va fikr-mulohazalarni yig'adilar.

• Mashq: "Peer Feedback" (Hamkasb fikr-mulohazasi). O'quvchilar tayyorlagan prototiplarini bir-birlariga taqdim etadilar va bir-birlaridan fikr olishadi. Fikr-mulohazalar asosida taqdimotlarni yaxshilashadi.

- "What did you like about my presentation?"
- "What can I improve?"

Bu bosqichda o'quvchilar bir-birlarining fikrlarini tinglab, o'zlari tanlagan kasbni yanada aniqroq va batafsilroq tushunishga yordam beradi.

Yakuniy qadamlar:

• Reflection (Refleksiya): O'quvchilar o'zlarining kelajakdagi kasblari haqidagi fikrlarini va bu darsda qanday yangi narsa o'rgandiklarini muhokama qilishadi. Bu jarayon o'quvchilarni o'z kelajagiga bo'lgan ishonchni oshiradi va ularni maqsadlariga erishish yo'lida ilhomlantiradi.

Misol mashqlar:

1. Kasbning kelajagi: O'quvchilarga turli kasblarni tasvirlab berish, ular haqida qisqa video ko'rsatish va so'ng ular haqida fikr-mulohaza qilish.
2. "Future profession vision board" (Kasbga qarash taxtasi): O'quvchilar o'z kelajakdagi kasblari bilan bog'liq rasm va so'zlarni to'playdilar, keyin ular bilan kasblarining qanday shakllanishini ko'rsatadigan kollaj tayyorlaydilar.

Xulosa o'rnida aytadigan bo'lsak, bu metod o'quvchilarni nafaqat o'z kelajagini tasavvur qilishga undaydi, balki ular o'z kasbini qanday tanlash va uni amalga oshirish uchun kerakli qadamlarni aniqlashga yordam beradi.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. Brown, T. (2009). *Change by Design: How Design Thinking Creates New Alternatives for Business and Society*. Harper Business.

2. Cross, N. (2011). *Design Thinking: Understanding How Designers Think and Work*. Berg Publishers.
3. Dorst, K., Kiki, T., & Hummels, C. (2015). *Design Thinking: A Methodology for Innovations*. Springer.
4. Razzouk, R., & Shute, V. (2012). What is design thinking and why is it important? *Review of Educational Research*, 82(3), 330-348.
5. Toshmukhammedova G.Z. (2024). Ingliz tilini o'qitishda dizayn-fikrlash metodining o'rni. Perspectives of Philology and Practical Possibilities of teaching Foreign Languages – International Conference, 443-445
6. Zayniddinovna T.G., Khasanovna M.N. Game technologies in teaching. *Galaxy International Interdisciplinary Research Journal*, 11(6), 384-386